

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА
Април 2019.**

Београд, мај 2019.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката.....	6
Инфлациона очекивања становништва	6
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва.....	7

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања представника свих сектора, осим становништва, у априлу су наставила да се крећу унутар граница циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Финансијски сектор очекује инфлацију од 2,8% за годину дана унапред (незнатно више него у марту – 2,7%) и 3,0% за две године унапред (непромењено у односу на март).

Очекивања представника привреде за годину дана унапред повећана су с мартовских 2,5% на 2,6% у априлу, док су средњорочна очекивања остала непромењена на 2,9%.

Представници синдиката сматрају да ће инфлација бити на централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%) и у априлу 2020. године, и у априлу 2021.године. Уобичајено виша од очекивања осталих сектора, очекивања становништва у априлу су износила 6,0% када је у питању инфлација за годину дана унапред и непромењених 5,0% када је реч о инфлацији за две године унапред.

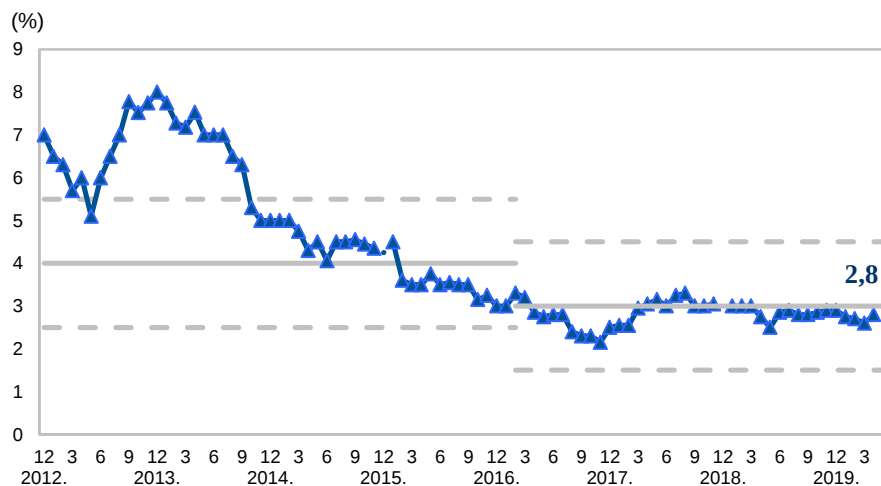
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима **априлске анкете агенције Ипсос**, инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред, након три месеца, у којима су била на нивоу од 2,7%, благо су порасла и у априлу су износила 2,8%. Резултати **Блумберг анкете из маја** показују да финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију на циљаних 3,0%, што је раст у односу на претходну анкету (април 2,6%).

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Ипсос и Блумберг) у априлу је такође благ порасла и износила је 2,8% (март 2,6%).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Од октобра 2018, представници финансијског сектора за две године унапред очекују инфлацију тачно на циљаних 3,0%. Та очекивања крећу се у границама циља откад се статистички прате (март 2014. године).

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

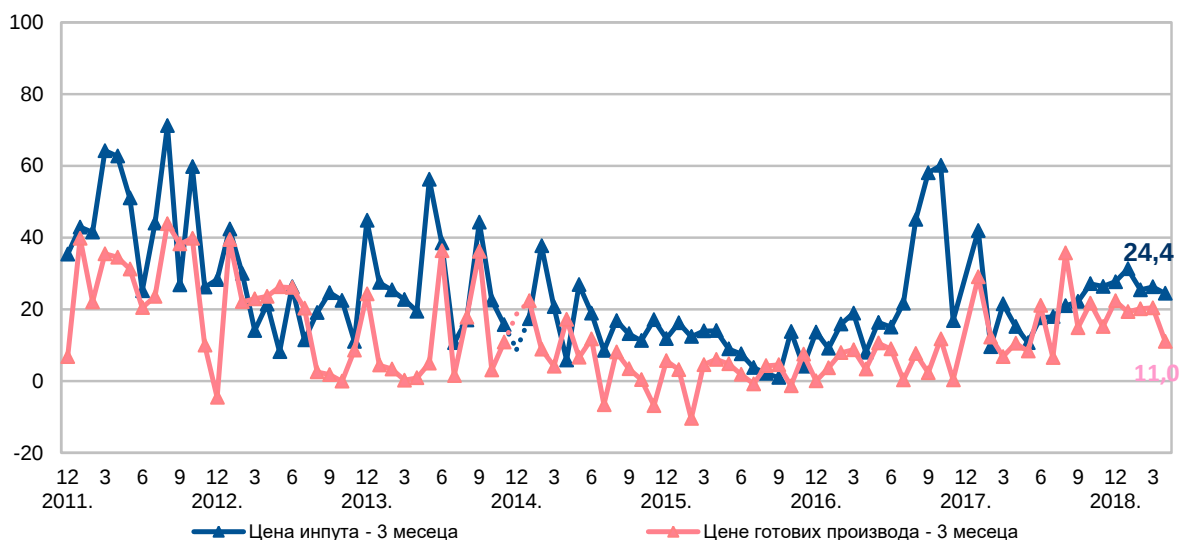
Инфлациона очекивања привреде

Инфлациона очекивања представника привреде за годину унапред незнатно су виша него у мартовској анкети (2,5%) и износе 2,6%, чиме су се још више приближила централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%). Очекивања за две године унапред остала су близу централне вредности циља и износила су 2,9%.

Благо оптимистичнији су ставови представника привреде у погледу побољшања пословних услова – и када је реч о оцени пословних услова у претходна три месеца, и о очекивањима за наредних дванаест месеци.

Највећи део испитаника и даље сматра да се цене инпута неће мењати у наредна три, као ни у наредних дванаест месеци. Истовремено, бележи се пад нето процента (НП) привредника који очекују раст цена сопствених производа/услуга у наредна три месеца, док је НП оних који очекују раст цена у наредних дванаест месеци готово непромењен у односу на претходну анкету.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Инфлациона очекивања синдиката

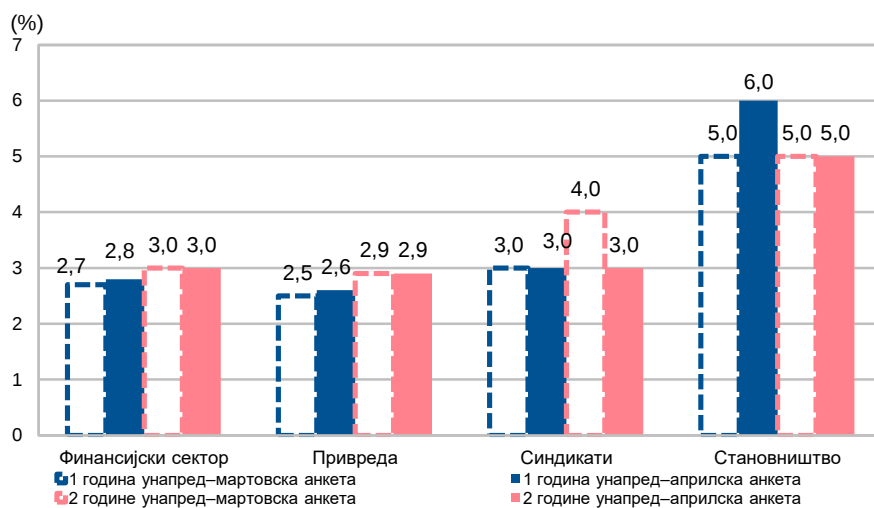
Према резултатима анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања представника синдиката и за годину дана и за две године дана унапред у априлу су се нашла на циљаних 3,0%.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима априлске анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања становништва за годину дана унапред су порасла за 1,0 п.п. у односу на претходну анкету и износе 6,0%. Када је реч о очекивањима за две године унапред, она се од децембра 2018. године налазе на нивоу од 5,0%.

Графикон 3. Очекивана м.г. инфлација за једну и две године дана унапред

Извор: Ипсос.

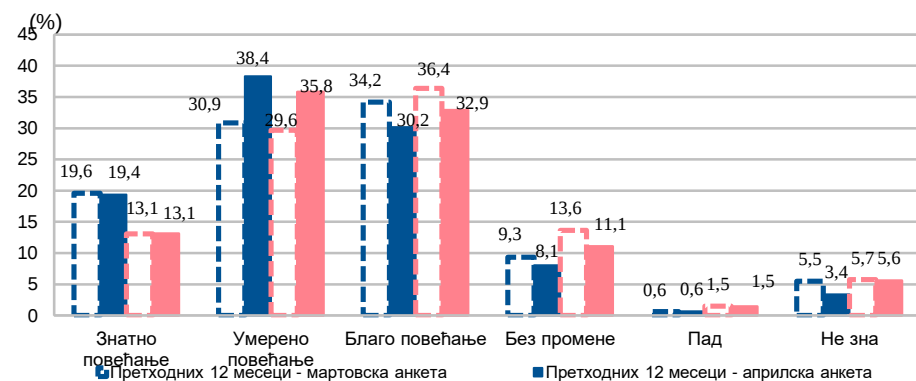
Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима описне (квалитативне) анкете, и даље највећи број анкетираних грађана (68,7%) сматра да ће се цене у наредној години дана умерено или благо повећати. Повећан је удео испитаника који очекују да ће се цене у наредној години дана умерено повећати (за око 6 п.п.), а истовремено је смањен удео оних који сматрају да ће се оне благо повећати (за око 4 п.п.), као и оних који очекују да ће остати непромењене (за око 2 п.п.).

У односу на претходну анкету, бележи се раст НП испитаника који очекују поскупљење прехранбених производа, што би се могло довести у везу с растом цена хране евидентираним од почетка године. Благо је виши и НП испитаника који очекују раст цена производа кућне хемије, горива, као и одеће и обуће.

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

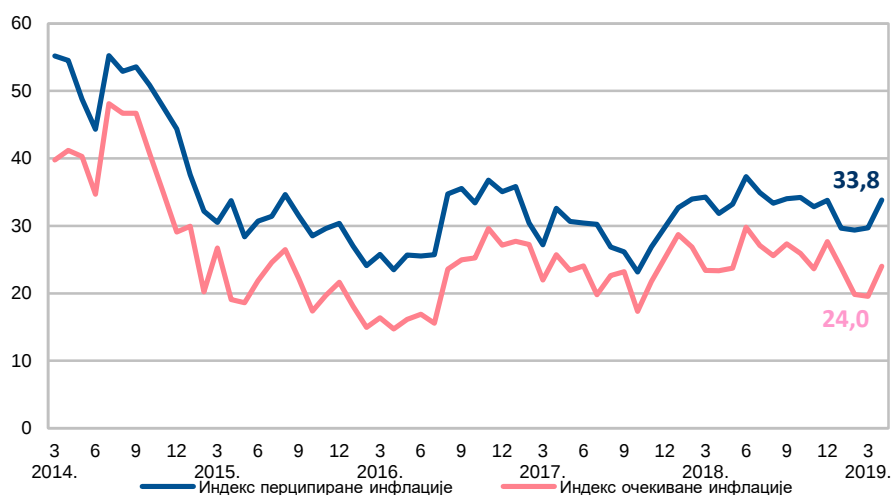
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације у од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци**².

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf.